

Maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen
yhteiskäsittelyn ja valvonnan menettelyohje

Sisällys

1.	Johdanto	3
2.	Yhteenveto tärkeimmistä maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyä koskevista muutoksista	4
3.	Maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittely	6
4.	Lupaviranomaiset	6
5.	Valvontaviranomainen	7
6.	Luvan voimassaolo ja luvan muuttaminen	8
7.	Tarvittavat lausunnot sekä lupahakemuksesta ja -päätöksestä kuuleminen ja tiedottaminen.....	8
8.	Muutoksenhaku ja valitusoikeus	9
9.	Kuuleminen maa-aines- ja ympäristölupapäätöstä koskevan valituksen johdosta..	10
10.	Lainvoimaa vailla olevan päätöksen noudattaminen	10
11.	Lupa- ja valvontamaksut.....	10
12.	Vakuus	11

1. Johdanto

Tämän ohjeen tarkoituksena on erityisesti tukea lupa- ja valvontaviranomaisen työtä ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain muutoksen soveltamisessa, mutta myös lisätä toiminnanharjoittajien tietoisuutta lakiuudistuksen tuomista muutoksista. Uudistus koski kahden eri lain mukaisen lupamenettelyn yhdistämistä, mutta uudistuksen yhteydessä ei muutettu lakien aineellisia säännöksiä. Toisin sanoen luvanvaraisuuteen tai luvan edellytyksiin ei ole tullut muutoksia.

Ympäristönsuojelulakia (527/2014, YSL) ja maa-aineslakia (555/1981, MaL) muutettiin 1.7.2016 voimaan tulevilla laeilla (423/2015 ja 424/2015). Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain samaa hanketta koskevat erilliset lupamenettelyt yhdistettiin siten, että yhteiskäsitteilyssä noudatetaan ympäristönsuojelulain menettelysäännöksiä. Lisäksi maa-aineslain menettelysäännöksiä yhdenmukaistettiin ympäristönsuojelulain menettelysäännösten kanssa.

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain maa-ainesten ottamisen luvanvaraisuutta koskevien menettelyjen yhdistämisen tavoitteena on sekä hallinnon että luvanhakijoiden kannalta tehokkaampi resurssien käyttö ilman, että haitankärsijöiden asemaa ja ympäristönsuojelun tasoa vaarannetaan. Uudistuksen tarkoituksena on myös sujuvoittaa tilanteita, joissa sama hanke tarvitsee nykyisin kaksi eri lupaa ja joista haetaan muutosta kahteen eri hallinto-oikeuteen kahdella eri valituslajilla. Lisäksi tarkoituksena on poistaa maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisten lupamenettelyjen päällekkäisyyttä muun muassa kuulemisen ja päätöksen tiedoksiannon osalta.

Ympäristönsuojelulain kokonaisuudistuksessa luovuttiin ympäristölupamääräysten määräajoin tehtävästä tarkistamisesta. Se korvattiin säännölliseen valvontaan liitettävällä valvontaviranomaisen velvollisuudella tarkastella luvan muuttamisen perusteiden olemassaoloa.

2. Yhteenveto tärkeimmistä maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyä koskevista muutoksista

Maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittely (MaL 4 a § ja YSL 47 a §)

- Samaa ottamishanketta koskeva maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukainen lupahakemus käsitellään yhdessä ja ratkaistaan pääsääntöisesti samalla päätöksellä.
- Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.
- Yhteiskäsittelyssä lupahakemuksen sisältöön ja lupaharkintaan, luvan myöntämisen edellytyksiin ja lupamääräyksiin sovelletaan erikseen maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisia aineellisia säännöksiä.
- Yhteiskäsittelyssä luvan myöntäminen edellyttää, että molempien lakien mukaiset luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.
- Yhteiskäsittelylupaan sovelletaan maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain säännöksiä erikseen silloin, kun on kysymys luvan muuttamisesta, toiminnan lopettamisesta ja valvontaviranomaisen tehtävistä.

Lupaviranomainen (MaL 7 §, YSL 34–37 §)

- Maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.
- Yhteiskäsittelylupien ratkaisuvallta on pääsääntöisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella.
- Valtion ympäristölupaviranomainen ratkaisee ympäristölupahakemuksen ympäristönsuojelulain 34 §:n ja valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) mukaisissa tilanteissa, kuten esimerkiksi silloin, kun toiminnalla saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia tai toiminnan ympäristövaikutukset saattavat kohdistua huomattavassa määrin sijaintikuntaa laajemmalle alueelle.

Valvontaviranomainen (MaL 14 §, YSL 21–22 §)

- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii yhteiskäsittelyluvan valvontaviranomaisena, kun kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on antanut kyseisen yhteiskäsittelyluvan.
- Valtion ympäristölupaviranomaisen ratkaistavien lupien valvojana toimii alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Luvan voimassaolo (MaL 10 § ja YSL 87.2 §)

- Yhteiskäsittelyluvan voimassaolo määräytyy maa-aineslain mukaisesti.
- Ympäristönsuojelulainmukaisten lupien määräaikaisesta tarkistamismenettelystä on luovuttu ja se on korvattu valvontaviranomaisen velvollisuudella seurata luvan muuttamisen perusteiden esiintymistä osana säännöllistä ja muutakin valvontaa.

Valvontamaksu (MaL 23 § ja YSL 205.3 §)

- Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ratkaiseman yhteiskäsittelyn lupahakemuksen tarkastamisesta ja yhteisen luvan valvonnasta aiheutuvien kustannusten perimiseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:ssä säädetään rakennustyön valvonnasta kunnille suoritettavasta maksusta.
- Aluehallintoviranomaisen ratkaiseman yhteiskäsittelylupahakemuksen tarkastamisesta ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvonnasta aiheutuvien kustannusten perimiseen sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Muutoksenhaku (MaL 20 § ja YSL 190 §)

- Maa-aineslain mukaiseen lupapäätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

- Yhteiskäsittelylupien osalta muutosta lupapäätökseen haetaan valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen.
- Yhteiskäsittelyssä annettuun lupapäätökseen voi hakea muutosta yhteisellä valituksella.

Valitusoikeus (MaL 20 a § ja YSL 191 §)

- Lakimuutosten yhteydessä maa-aineslain kunnallisvalitukseen perustuva muutoksenhakujärjestelmä on korvattu hallintovalituksella kuitenkin niin, että kunnan jäsenen valitusoikeus on säilynyt hallintovalitukseen siirryttäessä.

Lainvoimaa vailla olevan päätöksen noudattaminen (MaL 21 § ja YSL 198 §, 199–201 §)

- Luvanhakijan hakemuksesta alottaa toiminta muutoksenhausta huolimatta tulee kuulla valvontaviranomaisia ja lupapäätökseen muutosta hakeneita.

Lupa- ja valvontamaksut

- Yhteiskäsittelyssä annettavan luvan tilanteessa hyväksyttävän vakuuden tulisi kattaa sekä maa-aineslain että ympäristönsuojelulain mukaiset edellytykset.

3. Maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittely **MaL 4 a §, YSL 47 a §**

Lupien yhteiskäsittelyä on pääsääntöisesti sovellettava sekä maa-aines- että ympäristölupaa edellyttävissä uusissa hankkeissa. Pääsäännön mukaan ainesten ottamista koskeva maa-aineslain mukainen lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä. Samalla hankkeella tarkoitetaan samalle toiminta-alueelle sijoittuvaa sellaista toimintaa, joka edellyttää samanaikaisesti sekä maa-aineslupaa että ympäristölupaa.

Lupia voidaan erityisestä syystä hakea myös erikseen. Erillisetkin lupahakemukset on kuitenkin käsiteltävä yhdessä, jollei se erityisen syyn vuoksi on tarpeetonta. Hallituksen esityksen (257/2014 vp) mukaan erityisenä syynä voidaan pitää esimerkiksi sitä, että ”maa-aineslain mukaisella luvalla ja ympäristönsuojelulain mukaisella luvalla ei ole ajallista tai toiminnallista yhteyttä, vaikka ne koskisivat samalla toiminta-alueella toteutettavaa hanketta. Ajallinen yhteys puuttuu esimerkiksi tilanteessa, jossa kyseessä on alun perin vain maa-aineslupaa vaativa hanke, mutta maa-aineksen oton aikana raaka-aine muuttuu siten, että on tarpeen hakea ympäristönsuojelulain mukaista lupaa murskaukseen. Tällöin maa-aineslain mukaisella luvalla on toimittu jo ennen kuin on tullut tarve hakea ympäristönsuojelulain mukaista lupaa.”

Luvilta voi puuttua myös toiminnallinen yhteys, vaikka kyse olisikin samanaikaisesta toiminnasta samalla alueella, jos esimerkiksi maa-ainesten otto paikalla järjestetään tietynlaisen kiviaineksen käsittelyä ja vastaanottoa. Tällöin alueella voidaan murskata ja välivarastoida muualta tuotua rakennushankkeesta tulevaa puhdasta kiviainesta, mikä vaatii ympäristönsuojelulain mukaisen luvan, mutta kyseinen toiminta ei välttämättä ole toiminnallisesti yhteydessä samalla alueella toteutettavaan maa-ainesten ottoon, johon riittää maa-aineslain mukainen lupa.”

Jos lupa-asiaa käsiteltäessä ilmenee, että kyseistä hanketta varten on tarpeen myös ympäristönsuojelulain mukainen lupa, luvan hakijan on lupaviranomaisen määräämässä kohtuullisessa ajassa tehtävä myös ympäristölupahakemus (47 a §). Määräaika on aina asetettava ja harkinta asetettavan määräajan pituudesta kuuluu viranomaiselle. Määräajan kohtuullisuutta tulee harkita¹ tapauskohtaisesti muun ohella suhteessa asian laatuun sekä tarvittavan lupahakemuksen laajuuteen ja sisältöön (hallintolaki (434/2003) 33 §). Jos määräaikaa ei noudateta, vireillä oleva lupahakemus voidaan jättää tutkimatta.

Yhteiskäsittelyssä lupahakemuksen sisältöön ja lupaharkintaan, luvan myöntämisen edellytyksiin ja lupamääräyksiin sovelletaan erikseen maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisia aineellisia säännöksiä. Yhteiskäsittelyssä luvan myöntäminen edellyttää, että molempien lakien mukaiset luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Jos lupaa ei voida myöntää toisen lain nojalla, lupahakemus hylätään kokonaan. Lisäksi yhteiseen lupaan sovelletaan maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain säännöksiä erikseen silloin, kun on kysymys luvan muuttamisesta, toiminnan lopettamisesta ja valvontaviranomaisen tehtävistä.

4. Lupaviranomaiset **MaL 7 §, YSL 34-37 §**

Maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (MaL 7 §).

¹ Kohtuullista määräaikaa arvioitaessa olisi otettava huomioon mitä hallintolain 33 §:ssä säädetään selvityksen antamiselle asetettavan määräajan riittävydestä.

Yhteiskäsittelyluvan toimivaltainen lupaviranomainen määräytyy ympäristönsuojelulain 34-37 §:n mukaan eli lupaviranomainen on pääsääntöisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ympäristönsuojelulain 35 §:ssä säädetään lupaviranomaisesta toiminnan muuttuessa ja 36 §:ssä lupa-asian siirtämisestä.

Ympäristönsuojelulain 34 §:n mukaan valtion ympäristölupaviranomainen ratkaisee ympäristölupahakemuksen, jos:

- toiminnalla saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia;
- toiminnan ympäristövaikutukset saattavat kohdistua huomattavassa määrin sijaintikuntaa laajemmalle alueelle;
- toiminta edellyttää ympäristöluvan lisäksi vesilain mukaista lupaa vesilain 3 luvun nojalla tai vesilaissa säädetyn muun kuin purkujohtoa koskevan tai tämän lain 68 ja 69 §:ssä tarkoitetun käyttöoikeuden perustamista ja lupahakemukset on 47 §:n mukaan käsiteltävä yhteiskäsittelyssä;
- toiminta sijaitsee usean ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueella;
- kyse on sotilaskäyttöön tarkoitetusta toiminnasta;
- lupa-asian yhteydessä ratkaistaan maaperän tai pohjaveden puhdistamista koskeva asia.

Ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 1 §:ssä säädetään niistä ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 2 tarkoitetuista toiminnoista, joiden lupa-asian ratkaisee valtion ympäristölupaviranomainen.

5. Valvontaviranomainen

MaL 14 §, YSL 21 ja 22 §

Maa-aineslain 14 §:n mukaan lain noudattamista valvoo kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Yhteiskäsittelylupien valvontaviranomaistehtävät jakaantuvat kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kesken. Kunnan ratkaistavien lupien valvontaviranomaisena toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja valtion ympäristölupaviranomaisen ratkaistavien lupien valvojana toimii alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Koska yhteisen luvan valvontaviranomaisen tehtäviin sovelletaan maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain säännöksiä erikseen, kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on valvontaviranomaisina noudatettava, mitä sekä maa-aineslaissa että ympäristönsuojelulaissa ja niiden nojalla on säädetty valvontaviranomaisen tehtävistä.

Yhteisen luvan mukaista toimintaa koskevaan hallintopakkoasiaan sovelletaan mitä ympäristönsuojelulain 175 §:n 1-2 momentissa säädetään rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemisesta. Välillisistä hallintopakkokeinoista, joita ovat uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka, säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos hallintopakkoasia koskee ainoastaan maa-aineslaissa tai sen nojalla säädetyn velvoitteen noudattamista, siihen sovelletaan maa-aineslain 14 §:ä.

Ympäristöministeriön antamassa uudistetussa ympäristövalvonnan ohjeessa (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2016) kuvataan ympäristönsuojelulain mukainen valvontamenettely ja pyritään antamaan valvojille ohjeet siitä, mitä valvontatilanteissa pitää kulloinkin tehdä. Ohje on sovellettavissa myös maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain yhteiskäsittelyluvan valvontaan.

6. Luvan voimassaolo ja luvan muuttaminen

MaL 10 §, YSL 87.2 §, YSL 89 § ja YSL 29 §

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottoon myönnetään määräajaksi, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi. Erityisistä syistä lupa voidaan myöntää enintään 15 vuodeksi ja kalliokiven louhinnan osalta 20 vuodeksi. Erityisenä syynä voidaan pitää muun muassa sitä, että ottaminen kohdistuu maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle. Luvan voimassaoloajasta huolimatta lupaan voidaan tehdä lain 16 §:n mukaan muutoksia.

Yhteiskäsittelyssä annettava lupa on määräaikainen ja luvan voimassaolo määräytyy maa-aineslain 10 §:n mukaan. Yhteinen lupa voidaan säädetyistä edellytyksistä riippuen myöntää enintään 10, 15 tai 20 vuoden ajaksi.

Uudistuksen myötä ympäristöluvan lupamääräysten määräaikaisesta tarkistamismenettelystä luovuttiin. Tarkastusmenettely korvattiin säännölliseen valvontaan liittyvällä valvontaviranomaisen velvollisuudella tarkastella luvan muuttamisen perusteiden olemassaoloa. Aloitteen lupaviranomaiselle luvan muuttamiseksi voi tehdä luvan haltija, valvontaviranomainen, asianomainen yleistä etua valvova viranomainen, haitankärsijä tai lain 186 §:ssä tarkoitettu rekisteröity yhdistys tai säätiö. Luvan muuttamisen perusteina toimivat voimassa olevan ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaiset muutosperusteet.

Ympäristönsuojelulain lupamääräysten tarkistamista koskevan velvoitteen rauettua, valvontaviranomaisen tulee arvioida säännöllisessä valvonnassa tällaisen luvan ympäristönsuojelulain 89 §:n mukainen muuttamisen tarve viimeistään vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin aiemmin annetun luvan tarkistamista koskeva hakemus olisi ollut määrä jättää lupaviranomaiselle.

7. Tarvittavat lausunnot sekä lupahakemuksesta ja -päätöksestä kuuleminen ja tiedottaminen

MaL 7 §, YSL 42-43 § ja MaL 13 §, YSL 44 ja 85 §

Uudistuksella on poistettu maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisten lupamenettelyjen päällekkäisyys päätöksen antamisen, tiedoksiannon, lausuntojen ja kuulemisen osalta.

Yhteiskäsittelyyn tulevista hakemuksista lupaviranomaisen on pyydettävä lausunnot maa-aineslain 7 §:n 3 momentissa säädettyjen tilanteiden lisäksi ympäristönsuojelulain 42 §:n ja ympäristönsuojeluasetuksen 12 §:n mukaisesti. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto, jos ympäristölupa koskee toiminnan sijoittumista tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella.

Yhteiskäsittelyyn sovelletaan kuulemisen osalta ympäristönsuojelulain 43 §:ä, jossa säädetään muistutuksista ja mielipiteistä. Lupaviranomaisen on tiedotettava yhteiskäsittelymenettelyyn tulevasta hakemuksesta kuuluttamalla siitä siten kuin julkisista kuulutuksista annettussa laissa (43/1925) säädetään (YSL 44 §). Lupahakemuksesta koskeva kuulutus on annettava erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Yhteiskäsittelyyn sovellettiin myös sähköisen tiedonsaannin järjestämistä annettua ympäristönsuojelulain 45 §:ä.

Yhteiskäsittelyluvan julkipanoilmoituksessa on mainittava viranomainen, asian laatu, päätöksen antamispäivä ja valitusaika sekä missä ja mihin ajankohtaan asti päätös pidetään yleisön nähtävillä (YSL 84 §).

Yhteisestä lupapäätöksestä tiedotetaan ympäristönsuojelulain 85 ja 86 §:ien mukaisesti. Lupapäätös on lähetettävä muun muassa asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Maa-aineslain vastaavan 19 §:n 2 ja 3 momentin mukaan lupapäätös on toimitettava vain luvan hakijalle, ja muille tahoille luvan myöntämisestä annetaan ilmoitus.

Yhteiskäsittelyä koskee sähköisen tiedonsaannin edistämisestä annettu ympäristönsuojelulain 86 §. Kellä tahansa on oikeus pyynnöstä saada tieto tietyllä alueella annetuista ympäristölupapäätöksistä sähköisin viestein, sen mukaan kuin viranomaisen tietojärjestelmässä on mahdollista ottaa vastaan tällaisia pyyntöjä ja lähettää viestejä automatisoidusti.

8. Muutoksenhaku ja valitusoikeus

MaL 20 ja 20 a § ja YSL 190 ja 191 §

Maa-aineslain muutoksenhakua koskevat säännökset on yhdenmukaistettu vastaamaan muita ympäristöasioiden vastaavia säännöksiä. Maa-aineslain mukaisessa ottamislupaa koskevassa muutoksenhaussa on siirrytty kunnallisvalituksesta hallintovalitukseen. Tämän on katsottu parantavan haitankärsijöiden asemaa, koska hallintovalituksessa valitusviranomaisen ratkaisuvallta on laajempi kuin kunnallisvalituksessa. Valitusviranomainen voi virheellisuuden havaitessaan korvata virheellisen päätöksen tai sen osan uudella päätöksellä. Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain yhteiskäsittelyn myötä myös muutoksenhakumenettelyt ovat yhdistyneet yhdeksi menettelyksi eli yhteiskäsittelyssä annettuun lupapäätökseen voi hakea muutosta yhdellä valituksella.

Asianosaisten valitusoikeuden laajuus pelkkien maa-aineslupien osalta pysyi maa-aineslain muutoksessa samana. Maa-aineslain muutoksenhaku muutettiin hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaiseksi hallintovalitukseksi kuitenkin niin, että kunnan jäsenen valitusoikeus säilyi edelleen niissä tilanteissa, joissa on kyse pelkästä maa-ainesluvasta. Valitusoikeus on asianosaisten ja kunnan jäsenten lisäksi ympäristöjärjestöillä, kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella sekä muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella. Muutosta maa-ainesluvasta haetaan valittamalla ao. alueelliseen hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Yhteiskäsittelylupa annetaan ympäristönsuojelulain mukaisessa menettelyssä ja siihen sovelletaan ympäristönsuojelulain muutoksenhakusäännöksiä (190—191 § ja 196—197 §). Asianosaiseen sovelletaan tällöin, mitä YSL 43.1 §:ssä säädetään. Yhteiskäsittelyluvissa valitusoikeus on asianosaisten lisäksi rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomaisella ja toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella sekä asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella. Uuteen ympäristönsuojelulakiin on lisätty valitusoikeus lisäksi saamelaiskäräjille ja kolttien kyläkokoukselle tietyin edellytyksin. Valtion valvontaviranomaisella ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa yleisen ympäristönsuojeluedun valvomiseksi tai muusta perustellusta syystä sellaisesta päätöksestä, jolla Vaasan hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Yhteiskäsittelylupa eroaa maa-aineslain mukaisesta muutoksenhausta siltä osin, että valitus tehdään ympäristönsuojelulain mukaisesti Vaasan hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaisesti.

9. Kuuleminen maa-aines- ja ympäristölupapäätöstä koskevan valituksen johdosta

MaL 20 b ja YSL 196 §

Maa-aineslakiin lisättiin uusi säännös (20 b §) tiedottamisesta ottamislupapäätöksestä tehdyistä valituksesta, asianosaisten ja viranomaisten kuulemisesta tämän johdosta sekä kuulemisessa noudatettavasta menettelystä. Säännös on yhdenmukainen uuden ympäristönsuojelulain 196 §:n kanssa sillä erotuksella, että ympäristönsuojelulain mukaisten lupien kuulemisesta valituksen johdosta huolehtii Vaasan hallinto-oikeus.

10. Lainvoimaa vailla olevan päätöksen noudattaminen

MaL 21 § ja YSL 198.1 § ja 199—201 §

Ainesten ottaminen voidaan pääsääntöisesti aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi. Maa-aineslupan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä voidaan määrätä, että ainesten ottaminen voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta. Määräys voi olla myös rajoitettu koskemaan vain osaa ottamisalueesta tai se voi koskea rajattua ajankohtaa. Kyseinen määräys voidaan antaa vain perustellusta syystä ja samalla on varmistettava, ettei määräyksen mukainen täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Yhteislupien osalta sääntely on yhdenmukaista maa-aineslain kanssa. Ympäristönsuojelulain täytäntöönpanomenettelyyn sovelletaan mitä YSL 198 § 1 momentissa ja 199 §:ssä säädetään.

Maa-aineslain muutetun 21 §:n 3 momentin mukaan lainvoimaa vailla olevan päätöksen noudattamisesta on kuultava valvontaviranomaisia ja lupapäätökseen muutosta hakeneita hakemuksesta, jolla luvanhakija on 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä hakenut lupaviranomaisen määräystä siitä, että toiminta voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta lupapäätöstä noudattaen.

Maa-aineslain 21 §:n 5 momentin mukaan yhteiskäsittelyssä annetun luvan täytäntöönpanoon sovelletaan ympäristönsuojelulain täytäntöönpanoa koskevia menettelysäännöksiä (YSL 198 §:n 1 momentissa ja 199–201 §).

11. Lupa- ja valvontamaksut

MaL 23 § ja YSL 205 §

Yhteiskäsittelyluvan valvontamaksuihin sovelletaan mitä MRL 145 §:ssä säädetään rakennustyön valvonnasta kunnille suoritettavasta maksusta, kun lupa- ja valvontaviranomaisena toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Kun lupaviranomainen on aluehallintovirasto lupa- ja valvontamaksut määräytyvät valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti (MaL 23 §). Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista tarkistetaan vuosittain. Tämän lisäksi valtion valvontaviranomainen voi periä maksun toiminnanharjoittajalta myös 89 §:ssä tarkoitettua luvan muuttamisesta, joka on tullut vireille viranomaisen aloitteesta (YSL 205 §).

Yhteiskäsittelylualle määritetään maksu, joka muodostuu ympäristöluvanvaraisen toiminnan lupamaksusta sekä maa-aineslain mukaisen lupahakemuksen ja ottamissuunnitelman tarkastamisesta perittävästä maksusta. Yhteisen luvan maksu määräytyy nykyisten taksojen mukaan kuitenkin niin, että huomioidaan lupien yhteiskäsittelyn myötä säästyvät hallinnolli-

set kustannukset. Mikäli yhteislupaviranomainen on valtion aluehallintovirasto, maksujen määräytymisestä säädetään vuosittain tarkistettavassa valtioneuvoston asetuksessa aluehallintovirastojen maksuista.

12. Vakuus

MaL 12 §, YSL 61 §

Yhteiskäsittelyssä annettavan luvan vakuuden hyväksyttävyyden arvioinnissa sovelletaan erikseen molempien lakien aineellisia säännöksiä. Maa-aineslain mukaan vakuus asetetaan niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Ympäristönsuojelulain mukaan vakuus tulee asettaa ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Yhteiskäsittelyssä annettavan luvan tilanteessa hyväksyttävän vakuuden tulisi kattaa sekä maa-aineslain että ympäristönsuojelulain mukaiset vahingot tai kustannukset.